

با دستور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

بخش نامه دستمزد ۹۸ به واحدهای مشمول قانون کار ابلاغ شد

محمد شریعتمداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی پس از پایان دویست و هشتاد و دومین نشست شورای عالی کار، بخش نامه حداقل مزد سال ۱۳۹۸ به واحدهای مشمول قانون کار را ابلاغ کرد. متن این بخش نامه که اوایل فروردین ماه به واحدهای اقتصادی تابع قانون کار و تامین اجتماعی ابلاغ شده، به شرح زیر است:

شورای عالی کار با حضور نمایندگان سه گروه (دولت، کارفرمایان و کارگران) در جلسه مورخ ۹۷/۱۲/۲۷ پس از بحث و بررسی راجع به تعیین حداقل مزد سال ۱۳۹۸، در اجرای ماده (۴۱) قانون کار با در نظر گرفتن مصالح کارگران در انطباق هرچه بیشتر میزان درآمد آنان با سطح معیشت، همچنین با توجه به مقتضیات بنگاه‌های تولیدی و کارفرمایان و شرایط اقتصادی جامعه، موارد زیر را به اجماع و اتفاق آرا مورد تصویب قرار داد.

۱- از اول سال ۱۳۹۸ حداقل مزد روزانه با نرخ یکسان برای تمامی کارگران مشمول قانون کار (اعم از قرارداد دائم یا موقت) مبلغ ۵۰۵۶۲۷ ریال تعیین می‌شود.

همچنین از اول سال ۱۳۹۸، سایر سطوح مزدی نیز روزانه ۱۳ درصد مزد ثابت یا مزد مینا (موضوع ماده ۳۶ قانون کار) به اضافه روزانه ۰۴۹۸۷۰ ریال به نسبت آخرین مزد در سال ۱۳۹۷ افزایش می‌یابد.

تبصره: با اعمال افزایش این بند، مزد شغل کارگران مشمول طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل مصوب وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نیز مزد ثابت سایر کارگران نباید از مبلغ ۵۰۵۶۲۷ ریال بند (۱) کمتر شود.

۲- به کارگرانی که در سال ۱۳۹۸ دارای یک سال سابقه کار شده یا یک سال از دریافت آخرین پایه سنواتی آنان گذشته باشد، روزانه مبلغ ۳۳۳۳۳ ریال نیز به عنوان پایه (سنوات) پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱: پرداخت مبلغ مربوط به پایه سنواتی کارگران مشمول طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل مصوب وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با در نظر گرفتن رقم فوق‌الذکر برای گروه یک با توجه به دستورالعمل و جدول اعلامی توسط اداره کل روابط کار و جبران خدمت صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: به کارگران فصلی به نسبت مدت کارکردشان در سال ۱۳۹۷، میزان مقرر در این بند یا تبصره یک آن حسب مورد تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۳: براساس مصوبه مورخ ۹۷/۱۲/۲۷ شورای عالی کار و در راستای تقویت مهارت محوری و بهره‌مندی تمامی کارگران و در نتیجه رضایتمندی کارگران با سابقه، از ابتدای سال ۱۳۹۸ همه کارگران دارای قرارداد دائم و موقت مشمول قانون کار که دارای یک سال سابقه کار شده یا یک سال از دریافت آخرین پایه (سنوات) آنان در همان کارگاه گذشته باشد، اعم از اینکه حق سنوات یا مزایای پایان کار خود را تسویه حساب کرده باشند یا خیر، مشمول دریافت پایه (سنوات) خواهند بود.

تزریق ۴۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی به بنگاه‌های کوچک

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت از تزریق ۴۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی به بنگاه‌های کوچک خبر داد. محسن صالحی نیا گفته در سال جاری با به کارگیری سه‌محور تدوین شده برای سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، کارایی شهرک‌های صنعتی کشور افزایش خواهد یافت. صالحی نیا مهم‌ترین نیاز بنگاه‌های کوچک و متوسط را جذب منابع مالی و نقدینگی دانسته که به گفته او، با تزریق مناسب نقدینگی، بهره‌وری آن‌ها بالا می‌رود.

۰۶ | اکتیو

برسای در ایده‌ها و اندیشه‌ها

بررسی مصوبات مزدی آخرین جلسه شورای عالی کار و تحلیل رویکردهای حاکم بر تصمیم شرکای اجتماعی

حداقل دستمزد ۵/۱ میلیون تومانی چگونه تصویب شد؟

پرونده حداقل دستمزد کارگران در آخرین نشست شورای عالی کار و در نخستین ساعات ۲۸ اسفندماه سال گذشته بسته شد. نشست ۱۴ ساعته با ترکیبی از نمایندگان کارگری، کارفرمایی و دولت که حاصل آن، افزایش ۳۶/۵ درصدی در حداقل دستمزد و رشد سایر سطوح مزدی به میزان ۱۳ درصد به اضافه ۲۶۱ هزار تومان بود. به تعبیری دیگر حتی می‌توان این رقم افزایش را تا ۳۲/۵ درصد هم بالا برد. درصدهایی که اگرچه نسبتی با توافق پیشین گروه‌ها در باره معیار قراردادن محاسبات سبد معیشتی خانوار کارگری ندارند، از منظر نسبت‌شان با مولفه‌ای به نام تولید، راضی کننده به نظر می‌رسد. بر این اساس باید انتظار داشت دستمزد کارگران حداقل‌بگیر از یک میلیون و ۱۱۱ هزار و ۲۶۰ تومان سال ۹۷ به یک میلیون و ۵۱۶ هزار و ۸۸۲ تومان برسد.

■ ترکیبی از امید و ناامیدی

سال ۹۷ را باید یکی از دوره‌های پر فشار و سخت برای نیروهای کار و تولید نامید. سالی که حداقل دستمزد در آن به گونه‌ای تعیین شده بود که فاصله هزینه‌های معیشت تا دریافتی کارگران را به تدریج کم و کمتر می‌کرد، اما خیلی زود معلوم شد که این امید، دوام چندانی نخواهد داشت. امید به بهبود اوضاع در میانه‌های سال، جای خود را به تلاطم‌های ارزی و افزایش قیمت‌ها و کاهش ۸۰ درصدی قدرت خرید داد و باز هم شروع چرخه‌ای تکراری از امیدواری و گره زدن سرنوشت خود با مذاکرات مزدی شورای عالی کار. امید به اینکه برای یک بار هم که شده قاعده معروف «حداقل دستمزد، حداقل افزایش» غلط از آب درآید و امیدواری‌ها به آینده، پرنگ‌تر و زنده‌تر، روندی که تا سال‌های پیش از ۹۲، تقریباً برای همه آشنا بود و کسی نیز کوچک‌ترین تصویری نداشت به یک‌باره در عرض چند ماه دوباره تکرار شود و به عبارت بهتر، هر آنچه رشته بودند، با تغییرات سریع و بی‌دری شاخص‌های اقتصاد کلان پنبه شود. از این نظر سال ۹۷ را باید دوره مطالبه‌گری جدی کارگران برای بازنگری در دستمزد هایشان از طریق مرجعی به نام شورای عالی کار در برهه‌ای مملو از پارادوکس امید و ناامیدی دانست. در عمل نیز با اینکه روندها مثل گذشته بود و جلسات مزدی طبق معمول به آخرین روزهای کار سال کشیده شدند یا اینکه چانه‌زنی‌ها طولانی و نفس گیر پیش رفتند، ماحصل کار و رقمی که بر سر آن توافق شد، به گونه‌ای نبود که نمایندگان کارگری و کارفرمایی ناراضی یا برافروخته از ساختمان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بیرون بیایند. دست کم این را می‌توان از واکنش‌هایی که بعد از پایان ماراتن دستمزد امسال دیده و شنیده‌ایم، دریابیم.

■ افزایش دستمزد ها تا ۴۲/۵ درصد

در آخر نشست، طرفین موافقت کردند حق اولاد به ازای هر فرزند زیر ۱۸ سال، ۱۵۱ هزار و ۶۰۰ تومان باشد و کارفرمایان نیز بابت مواردی مانند حق مسکن به نیروهای کار و تولید ماهانه ۱۰۰ هزار تومان بدهند. ۱۹۰ هزار تومان به ازای هر نفر بن کارگری اختصاص دهند و پایه سنوات را نیز روی ۷۰ هزار تومان محاسبه کنند. بر این اساس باید گفت حداقل دریافتی یک کارگر متاهل دارای یک فرزند، ماهیانه از حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به حدود ۲ میلیون تومان افزایش یافت. همچنین حداقل دریافتی یک کارگر مجرد یا کارگر متاهل بدون فرزند با احتساب حق مسکن و حق بن کارگری یک میلیون و ۷۸۰ هزار تومان می‌شود. این اعداد برای کارگران حداقل‌بگیر است. شورای عالی کار اما برای کارگران دارای «سایر سطوح مزدی» که حقوق پایه آن‌ها در سال ۹۷، بیش

از یک میلیون و ۱۱۱ هزار و ۲۶۰ تومان حداقل بود، افزایش‌ها را به صورت ترکیبی از درصد و رقم ریالی ثابت تعیین کرد. در این روش که مشابه فرمول دولت برای افزایش حقوق کارمندان خوداست، حداقل دریافتی سایر سطوح مزدی نسبت به مبنای مزدی سال ۹۷، ۱۳ درصد به اضافه ۲۶۱ هزار تومان خواهد بود. به عبارت دیگر، حداقل دریافتی خانوار کارگری دارای یک فرزند ۲ میلیون و ۲۸ هزار تومان و کف دریافتی کارگر متاهل دارای دو فرزند نیز به ۲ میلیون و ۱۸۰ هزار تومان خواهد رسید. در نشست‌های امسال تعیین مزد، اگرچه نمایندگان کارفرمایی و کارگری هر کدام از منظرهای متفاوت پیشنهادهایی داده بودند، به صورتی کاملاً محسوس، همه چیز تحت‌شماع تحولات اقتصادی بود که طبق محاسبات کمیته مزد شورای عالی کار، هزینه‌های یک خانوار کارگری با میانگین ۳/۲ فقری را یک میلیون و ۸۵ هزار تومان افزایش داده و به سه میلیون و ۶۷۰ هزار تومان رسانده است. این رقم ۲۴ پهنم ماه از جانب هر سه گروه دولت، کارفرمایان و کارگران تأیید شد و قرار بود مبنای مزد سال ۹۸ باشد. در چنین فضایی با سطح انتظارات و توقعات بالا، پیشنهادهایی هم که طرفین مطرح می‌کردند، متفاوت بود. نمایندگان کارگری افزایش دستمزد به صورت ترکیبی از «رقم ثابت به اضافه درصد» را می‌خواستند و از آن طرف هم نمایندگان کارفرمایی از افزایش دستمزد به روش درصدی ثابت حمایت می‌کردند. گرچه آخر سر، فرمول پیشنهادی کارگران پذیرفته شد. این بدان معنا هم نیست که نمایندگان کارگران به همه آنچه کارگران می‌خواستند رسیدند. در همین باره، فرامرز توفیقی، رئیس کمیته دستمزد کانون عالی شوراهای اسلامی کار گفته، کارگران در پرونده مزدی امسال تنها به ۵۰ درصد مطالبات خود رسیده‌اند. او در توضیح داده، افزایش سطوح دستمزدی «یک موفقیت عالی برای کارگران نبوده، اما نباید فراموش کرد که کشور در چه شرایطی قرار دارد و طرف‌های مذاکره کارگران چه تمایلاتی دارند.» بنا به آنچه توفیقی به خبرگزاری «ایلنا» گفته، پیشنهاد اولیه کارفرمایان افزایش ۲۲/۸ درصدی دستمزد‌ها بوده، اما در نهایت با چانه‌زنی‌های طولانی طرفین بر افزایش ۴۲/۵ درصدی توافق کرده‌اند. منظور از ۴۲/۵ درصد افزایش، جمع همه مولفه‌های مزدی برای یک خانوار کارگری ۳/۳ نفره و نسبت آن با حداقل دستمزد است. به این صورت که افزایش

■ کفه سنگین‌تر هزینه‌ها بر درآمدها

تعادل میان آورده و مخارج، مسئله‌ای بود که جامعه کارگری از همان ابتدای سال به نوعی با آن درگیر بود. کاهش قدرت خرید کارگران به دنبال تغییرات نرخ دلار از فروردین ماه سال گذشته و افزایش قیمت‌ها کلید خورد. همان زمان و تقریباً در اوایل تیرماه بود که تشکلهای کارگری درخواست ترمیم سطوح مزدی کارگران را به وزیر وقت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دادند که البته به جایی نرسید. اندکی بعد کمیته دستمزد شورای عالی کار کاهش ۸۰۰ هزار تومانی قدرت خرید کارگران را به تصویب رساند و هر سه گروه متفق القول پذیرفتند فاصله سبد معیشت کارگران در شهر یور و آنچه مبنای مزد سال ۹۷ (۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان) قرار گرفته به حدود ۸۰۰ هزار تومان رسیده و باید هرچه سریع‌تر این اختلاف را جبران کرد. تغییرات بی‌دری در ترکیب مدیریتی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و از آن مهم‌تر بی‌ثباتی‌های اقتصادی و مجموعه‌ای از عوامل دیگر از جمله شروع تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران، مانع از این شدند که موضوع دستمزد آنچنان که کارگران می‌خواستند با پذیرش روبرو نه نشود و به رغم وعده‌هایی که درباره گفت‌وگو درباره مسائل مزدی کارگران یا برگزاری جلسات شورای عالی کار داده می‌شد، مسئله به روال سال‌های قبل پیش رفت و در نهایت در هشتم پهنم ماه ۹۷ بود که مذاکرات مزدی شکل رسمی به خود گرفت. مذاکراتی که محور آن، تعیین حداقل دستمزد‌ها بود و نه بازنگری در مزد ۹۷ به مثابه خواسته‌ای چندماهه و بر زمین مانده.

■ پس زمینه‌های دخیل بر تغییر رویکرد جلسات مزدی

گذشته از دستاورد شورای عالی کار درباره مزد ۹۸، در این سیر چندماهه چند نکته قابل تأمل است. نخست اینکه برخلاف

سال‌های گذشته که محور مذاکرات ارتقای سطح معیشت خانوار کارگری بود، در پرونده مزدی سال ۹۸، یک بار دیگر نسبت معیشت عمومی با نرخ تورم رسمی مبنای قرار گرفت. گرچه طبق آخرین ارزیابی‌های مراجع رسمی، نرخ تورم نقطه به نقطه در اسفندماه به ۴۷/۵ درصد رسیده، شورای عالی کار با استعلام از وزارت اقتصاد، نرخ ۳۰ درصد تورم را مبنای قرار داد. نکته دیگر، توجه هر سه گروه کارگر، کارفرما و دولت به شرایط اقتصادی کشور است که در پس زمینه تمام مذاکرات و چانه‌زنی‌ها نشانه‌های آن آشکار بود. موضوع از این قرار است که تکانه‌های شدید اقتصادی سال ۹۷، علاوه بر اینکه حجم مطالبات در جامعه کارگری و کارفرمایی را بالا برده بود، متعاقباً فاصله سه ضلع شرکای اجتماعی در شورای عالی را نیز بسیار زیاد کرد. کارفرمایان توجه نمایندگان کارگری و دولت را به شرایط رکود و تورمی حاکم بر بنگاه‌ها فرامی‌خواندند و خواسته اصلی‌شان این بود که تا آنجا که ممکن است، به شاخص‌های کلان اقتصادی و علائم بحران توجه کنند. در واقع بحث اصلی این بود که تعیین دستمزد با مراتب بیشتری از توجه به شرایط تولید جلود و تا آنجا که ممکن است مراعات حال کارفرمایان هم صورت گیرد. این موضوع از آن جهت مهم است که سابق بر این وزیر رفاه چندین بار بر لزوم پیشبرد مذاکرات مزدی متناسب با واقعیت‌های معیشتی گروه‌های کارگری تأکید کرده بود، بنابراین به راحتی می‌شد حس زد که مذاکرات شورای عالی کار در سال ۹۷، سخت‌تر از ادوار گذشته خواهد بود و این با روایت توفیقی که گفته آخرین جلسه شورای عالی کار، یکی از چالشی‌ترین مذاکرات دوازده سال گذشته بوده، هم خوانی دارد.

■ از خودگذشتگی مزدی؟

نیت اولیه نمایندگان کارگران از مذاکرات مزدی شورای عالی کار، پُر کردن شکاف یک میلیون و ۸۵ هزار تومانی معیشت با دریافتی هایشان بود. کارگران نقطه عزیمت خود را بر جبران عقب‌ماندگی‌های مزدی جاری و انباشت شده خود قرار داده بودند، اما گریز ناپذیر بودن واقعیت‌های حاکم بر اقتصاد کشور و به جریان افتادن آن در پس زمینه‌های مذاکرات، سرانجام کارگران را نیز مجاب کرد که چندبعدی به موضوع بنگرند. به عبارت دیگر، مزد که همواره مسئله‌ای صنفی برای کارگران محسوب می‌شود، در مذاکرات جلسات شورای عالی کار جای خود را به دغدغه دیگری به نام صیانت از کار و رونق تولید داد و نمایندگان کارگری هم در مقابل آن از خود انعطاف نشان دادند. در همین باره فتح‌الله بیات، دبیر خانه اجرایی شرق تهران و از فعالان کارگری در اظهارنظری گفته، دستمزد سه میلیون و ۸۰۰ هزار تومانی که کارگران به دنبال آن بودند، شوک زیادی به اقتصاد کشور وارد می‌کرد. او با تأیید فاصله حداقل دستمزد تعیین شده با سبد معیشت خانوار کارگری گفته، رقم یک میلیون و ۵۶۰ هزار تومانی مصوب شده در شرایط کنونی اقتصاد ایران دستمزد نسبتاً مناسبی است، اما همین‌زمان لازم است دولت هم با هدف پوشش سبد معیشت، ماهیانه به صورت غیرنقدی کالاهای اساسی را بین کارگران توزیع کند تا دشواری‌های زندگی کارگران کمتر شود. در اظهارنظری دیگر، دبیر اجرایی خانه کارگر کرمانشاه نیز حداقل دستمزد تعیین شده را هم برای کارگران و هم بنگاه‌ها معقولانه توصیف کرده و از شورای عالی کار بابت تصمیمش که او آن را ملی خوانده تشکر کرده است. به گفته اولیا علی بیگی با افزایش ۲۶/۵ درصدی دستمزد‌ها، علاوه بر اینکه به ارتقا و تقویت سطح معیشت خانواده‌های کارگری می‌انجامد، به بنگاه‌ها نیز کمک می‌کند که به تولید خود ادامه دهند.

مهم‌ترین تحولات رفاهی در سه هفته گذشته

۲۳ اسفند	۲۶ اسفند	۲۶ اسفند	۲۷ اسفند	۲۷ اسفند	۲۷ اسفند	۲۸ اسفند	۲۸ اسفند	۲ فروردین	۶ فروردین	۷ فروردین	۱۰ فروردین
برگزاری نشست سالانه ILO با حضور نمایندگان ایران در ژنو سوئیس	تشکیل نشست هیئت‌امانی صندوق‌های بازنشستگی	موافقت نمایندگان مجلس با دائمی شدن قانون مدیریت خدمات کشوری	انتصاب مدیرکل دفتر مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی	انتصاب مسئول امور پیگیری‌های ویژه سازمان تامین اجتماعی	واریز دستمزد پهنم ماه کارگران نیشکر هفت‌تپه	تصویب افزایش ۳۶/۵ درصدی حداقل دستمزد سال ۹۸ نیروهای کار	امضای «قانون بودجه سال ۹۸ کل کشور» با امضای رئیس‌جمهور	اعلام افزایش ۲۰ درصدی دریافتی مستمری‌بگیران سازمان بهزیستی	ابلاغ بخش نامه مزدی ۹۸ با امضای وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی	پرداخت حقوق اسفندماه بازنشسته‌های صندوق بازنشستگی کشوری	انتصاب مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشوری